

Adını ve Çalışma Azmini Ata'mızdan Alan İlk Sivil Toplum Kuruluşumuz TÜRKİYE YARDIM SEVENLER DERNEĞİ

Mustafa Kemal ATATÜRK'ün önerileri ile 19 Şubat 1928'de kurulan, Türkiye'nin ilk ve en önemli sivil toplum kuruluşlarından biri Türkiye Yardım Sevenler Derneği (TYSD). Yardım amaçlı bir dernek olmasına rağmen, Cumhuriyetin kuruluş dönemlerinden itibaren insanlara eğitim olanağı sağlayan, aldıkları eğitim sayesinde insanların kendi ürettikleri değerlerle geçimlerini sağlamasına ön ayak olan ve günümüzde en büyük desteğini yine eğitim alanına veren TYSD'nin Genel Başkanı Birsen Eldem ve Genel Sekreteri Dilek Bayazıt, Derneğin kuruluşundan bugüne yaptığı çalışmalarını dergimiz için değerlendirdi.

Atatürk'ün önderliğinde Türkiye'de çağdaşlaşmaya doğru dev adımların atıldığı bir dönemde derneğinizi tarihçesinin başladığını biliyoruz. Bize biraz bu tarihçenin detaylarını anlatır mısınız?

B. ELDEM: Büyük

Önder Mustafa Kemal Atatürk, toplumsal bütünlük ve dayanışmayı güçlendirmek için, bugün STK olarak isimlendirdiğimiz "Toplumsal Kurum-Gönüllü Kuruluşları" bir ulusun çağdaşlaşması yolunda en etkin ve en gerekli çarelerden biri olarak görmüştür. Atatürk'ün değerli görüşleri önderliğinde 1928 yılında Kırklareli Milletvekili (Çocuk Esirgeme Kurumu Başkanı) Dr. Fuat Umay'ın, maddi ve manevi durumu iyi olmayan kadınlarımızın korunmasının bir görev olduğunu belirt-

miştir. Anneye yapılan yardımların çocuğa ulaşacağını ve bu amacın ancak bir kadın derneğinin kurulması ile gerçekleştirilebileceğini açıkladığı çağrısına, Ankara'lı öncü kadınlarımız büyük bir ilgi ve katılım göstermiştir. 19 Şubat 1928'de ilk toplantısını gerçekleştiren derneğin kurucuları Dr. Fuat Umay, Mevhibe İnönü,

Adını, Mustafa Kemal Atatürk'ten almak gibi önemli bir unvana sahip olan ilk sivil toplum örgütü sayılabilecek çalışmalarını oluşturan derneğinizi, kuruluş amaçlarından bahsedermisiniz?

B. ELDEM: 83 yıllık tarihimizin en büyük onuru adımızı Ata'mızdan almış olmamızdır. Cumhuriyetimizden 5 yaş genç olan Derneğimizin kuruluşunun ana amacı; Kurtuluş Savaşı sonrası, ailelerine destek olmak amacı ile kadına ekonomik gücünü kazandırmak, tüketici durumundan üretici konumuna geçirmek ve iş edindirmektir. Dolayısıyla biz adımızı, gücümüzü, çalışma azmimizi ATA'mızdan aldık, desteğimizi yüce ulusumuzdan...

D. BAYAZIT: Derneğimizin klasik yardımda bulunma şekline getirdiği en önemli farklılık "Emek Karşılığı Yardım"dır. Dernek, 1929'da 2 çorap ve 1 fanila makinası satın alarak, atölyeler kurmuş, ihtiyacı olan kadın ve erkeklerimiz çalışıp gelirlerini

Fitnat Çakmak (İlk Genel Başkan), Nöber Sevüktekin, Reşide Bayar, Nimet Uybadın, Melahat Özbudun, Tezer Taşkıran, Seza Lostar, Süreyya Ağaoğlu, Sevda And, Belkis Odman'dır. M. Kemal Atatürk Derneğinin 1934 yılındaki kongresine kutlama telgrafı çekmiş; "Himaye-i Eftal Yoksul Kadına Yardım Cemiyeti" olarak kurulan derneğin ismini de "Kadının Yoksulu Olmaz, Kadın Bizatihi Bir Varlıktır" diyerek Yardım Sevenler Cemiyeti olarak değiştirmiştir (1935).

sağlayarak üretici konumunda topluma kazandırılmıştır. İlerleyen yıllarda atölyelerimizde üretilen 25.000 çorap şanlı ordumuza teslim edilmiştir. İş ve İşçi Bulma Kurumunun olmadığı yıllarda, Derneğimiz bu görevi yüklenerek iş bulmak isteyenlere iş bulmuş, Kredi ve Yurtlar Kurumu kurulmadan önce de derneğin ilk faaliyet gösterdiği bina olan Vakıflar Genel Müdürlüğünde ilk "Kız Öğrenci Yurdu"nu açmıştır. Bunun yanı sıra Sn. Mevhibe İnönü'nün öncülüğünde Ankara

Numune Hastanesi ve PTT Genel Müdürlüğü işbirliğinde Gönüllü Hastabakıcılık ve Muhaberecilik kursları açılarak, katılanlara "Fahri Hemşirelik" ve "Muhaberecilik" belgeleri verilmiş, aldıkları eğitim sonrasında topluma hizmet vermeleri sağlanmıştır. Verem Savaş Derneği ve Sağlık-Sosyal Yardım Bakanlığı işbirliğinde Rehabilitasyon Atölyeleri kurula-

ğrenci yurdu (Ankara, İstanbul, Ardahan, Tavşanlı, Ünye, İzmit, 7.Öğrenci Yurdumuzun inşaatı da Ardahan Üniversitesi içinde devam etmektedir.), 2 öğretmen lojmanı (Adapazarı, Mardin) hizmet vermektedir. Eskişehir'de de 1 Otistik Çocuklar Eğitim Merkezi, 1 Otistik Çocuklar İş-Eğitim Merkezi olmak üzere 2 okulumuz hizmete sunulmuştur.

eğitim odaklı olsa da Türkiye Yardım Sevenler Derneği kuruluşundan bugüne değin ulusumuzun ihtiyaç hissettiği her alanda gönüllü olarak çalışır. 1939 Erzurum, 1983 Erzurum depremlerinde Kızılay ile birlikte çalışılmış, maddi destek sağlanmıştır. Derneğimiz Dinar depremi, 17 Ağustos Marmara depremi, Düzce depremi, ülkemizin uğradığı sel felaketle-

rak, vatandaşlarımıza maddi ve manevi destek sağlanmıştır. Amaçlarımızı yerine getirmek için gerçekleştirilen tüm çalışmalar Türkiye Yardım Sevenler Derneğine ilk ve öncül olma özelliğini ve de sorumluluğunu yüklemiştir.

Atatürk Öğrenci Bursu ile birlikte eğitim konusunda kuruluşundan günümüze kadar etkinliğini kaybetmeyen derneğinizi, bu alandaki çalışmalar hakkında neler söylemek istersiniz?

D. BAYAZIT: Türkiye Yardım Sevenler Derneği kuruluşundan bugüne değin ihtiyaç duyulan her alanda hizmet vermiştir. Ancak en büyük hizmet ve yatırımlarını eğitim alanında gerçekleştirmektedir. Atatürk ve Cumhuriyet ilkelerine bağlı gençlerimizin yetişmesine katkı sağlamak için Derneğimiz 1930'lu yıllardan itibaren "Atatürk Öğrenci Bursu" vermektedir. 83 yılın ardından binlerce öğrencimize, ailelerine maddi-manevi katkı sağlamış olmaktan onur duyuyoruz. Genel Merkez ve şubelerimizin yaptırdıkları: 6 ilköğretim Okulu (Diyarbakır, Burdur, Urla, Denizli, Zonguldak, Mardin), 1 Lise (Van), 1 Çıracılık Okulu (İstanbul), 6

"Bizler, Derneğimizin ve toplumumuzun sahip olduğu değerleri, birikimleri, tecrübeleri, cumhuriyetimizin kazanımlarını, vatan, millet, bayrak sevgisini gelecek nesillere bırakmak için çalışıyoruz."

3. Otistik Çocuklar okulumuzun inşaatı da Eskişehir'de hızla devam etmektedir. Biz, Türkiye Yardım Sevenler Derneği olarak en büyük yatırımın eğitime yapılmasının gereğine gönülden inanıyor, ülke genelinde yaşadığımız sıkıntıların ana sebebinin de eğitim yetersizliğinden kaynaklandığını bilerek çalışıyoruz.

Doğal afetler ve bazı bölgesel projelerde de TYSD'nin katkısı olduğunu görüyoruz. Bize bu faaliyetlerinizi anlatır mısınız?

B. ELDEM: Hizmet ağırlığımız

rinde de tüm şubeleri ile birlikte büyük organizasyonlarla bölgelere ilk ulaşan ekipleri kendi bünyesinde oluşturmuş, değerli bağışçılarımızın da katkılarıyla nakit, yiyecek, giysi vb. ihtiyaçları bölgeye götürmüştür. Gene 90'lı yıllarda ülke genelinde başlatılan "Mehmetçikle El Ele" kampanyasına, Bosna-Hersek'te yaşanan insanlık dışı vahşete maruz kalan kardeşlerimize, terörle mücadelede şehit olan TSK ve Güvenlik Güçleri Mensup ailelerine, 8 yıllık zorunlu eğitime geçen Mili Eğitim Bakanlığına maddi destek sağlanmıştır. Türk Devletinin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğüne, Devletin Üniterliğine, demokratik ve Laik Cumhuriyete, insan hak ve özgürlüklerine sahip çıkılması gerekliliğine ve bu konuda en ufak bir taviz verilmemesi ve zaaf gösterilmemesi milli düşüncesine samimiyetle inanan Derneğimiz, 83 yıllık onurlu tarihinde ülke genelinde büyük katılımlarla gerçekleşen Bayrak panelleri, sempozyumlar, Cumhuriyet yürüyüşleri, Anıtkabir ziyaretleri düzenlemiştir. Bölgelerin ve halkımızın ihtiyaçlarını göz önüne alarak da 3 Sağlık ocağı (Samsun, İzmir, İstanbul), 3 huzurevi (İzmir, Bartın,

TÜRKİYE

RIYASETİCÜMHUR

UMUMİ KATIPLIĞI

4

299

ANKARA : 20.3.1934

XX

Naci Paşa Hazretleri

Himayeletfal Kadınyardım Cemiyeti Kongre
Reisi ve Cebelibereket Mebusu

A N K A R A

14.Mart.1934 tarihli mektubunuzu okudum . Cemiyet azalarının
hakkında gösterdikleri candan duygulardan pek mütehassis oldum .
Muhterem azaya memnuniyet ve teşekkürlerimin , muvaffakiyet
dileklerimin iletilmesini rica ederim Efendim .

Reisicümhur

Gazi *M. Kemal*

Dinar), 1 Kan Merkezi (İstanbul), 2 Acil Yardım İstasyonu (İstanbul) yaptırarak vatandaşlarımızın hizmetine sunmuştur.

Cumhuriyetimizin 85'inci, Derneğimizin de 80'inci kuruluş yılı anısına 2008 yılında Selanik'teki Atatürk Müze Evi'ne çok anlamlı bir katkınız oldu. Bu projenin detayları hakkında neler paylaşmak istersiniz?

D. BAYAZIT: Bizler, kurumlarımızın ve toplumumuzun sahip olduğu değerleri, birikimleri, tecrübeleri, cumhuriyetimizin kazanımlarını, vatan, millet, bayrak sevgisini gelecek nesillere bırakmak için yaşımız büyüdükçe her zaman daha genç düşünen ve üreten kurumlar olarak hizmet vermek zorundayız. Türkiye Yardım Sevenler Derneği'nin tüm şubeleri böyle düşünür, böyle çalışır... Bu görüş doğrultusunda da Cumhuriyetimizin ve Derneğimizin kuruluş yılı kutlamalarını birlikte isimlendirir ve projelendirir. Örneğin: Cumhuriyetimizin 75. Derneğimizin 70. kuruluş yılı için, ülke genelinde, "Hatıra Ormanları" oluşturulmuş, "Okuma-Yazma Seferberliği" ilan edilerek ilgili kurumlarla birlikte tüm şubelerimizce okuma-yazma kursları düzenlenmiş, katılımcılara diplomaları verilmiştir. Cumhuriyetimizin 82. Derneğimizin 77. kuruluş yılında TSK desteği ile düzenlediği "Mehterden Klasiğe" Konseri başlığı ile burslu öğrencilerimize, "Ardahan Atatürk Kız Öğrenci Yurdu" yapımına katkı sağlanmıştır. Aynı projeden Mehmetçik Vakfına bağış yapı-

lmıştır. Cumhuriyetimizin 85. Atamızın doğumunun 125. Derneğimizin 80. kuruluş yılında Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün Selanik'teki "Atatürk Müze Evi" mefruşatı aslına uygun olarak yenilenmiştir. Gönüllü üyelerimizin büyük destekleri ile hazırlanan göz nuru el emeği aslına uygun eşya ve objeler, Ata'mızın doğduğu eve büyük bir katılım ile götürülerek yerleştirilmiştir. Bu Proje, bizler için manevi doyumu çok yüksek olduğu bir çalışmadır.

2011 yılı Şubat ayı içerisinde "81 YIL 81 İL 81 ANASINIFI" adıyla tamamlanan projenizden bahsedebilir misiniz?

D. BAYAZIT: "Çocuklar geleceğimizin güvencesi yaşama sevincimizdir, bugünün çocuğunu yarının büyüğü olarak yetiştirmek hepimizin insanlık görevidir" diyen Mustafa Kemal Atatürk'ün görüşü doğrultusunda Cumhuriyetimizin 86. Derneğimizin 81. Kuruluş yılı anısına "81 YIL 81 İL 81 ANASINIFI" donanım projesini hayata geçirdik. Amacımız, hangi coğrafyada olursa olsun minik öğrencilerimizin eğitim ve öğretim hayatlarına mutlu ve doğru bir adım atmalarına katkı sağlamaktır. Atatürkçü, Laik, Cumhuriyetçi, Demokratik, Çağdaş, sevgi dolu, iyi huylu, paylaşmayı bilen, okuyan, anlayan, hedefini belirleyen gençlerin yetişmesi için temel harc koymaktır. 19 Şubat 2009 - 19 Şubat 2011 tarihleri arasında işleyen projemiz bugün ülke genelinde 166 anasınıfı sayısına ulaştı. İstanbul

Kağıthane'de de 1 anaokulu açtık.

TED Ankara Koleji ve Mezunları Derneği hakkında neler söylemek istersiniz?

D.BAYAZIT: Derginizde Derneğimiz için ayırdığınız sayfalar; Türkiye Yardım Sevenler Derneği'nin ülke genelinde 148 şubesi ile eğitime katkı ağırlıklı çalışmalarını, 84. yaşını, amaçlarını göz önüne alarak, bizde TED ile ortak projelerde buluşma arzusunu çağırırdı. Umarız, gençlerimiz için birlikte çalışır, ayrı ayrı yerine getirmekten onur duyduğumuz başarılı çalışmalara birlikte imza atarız.

B.ELDEM: Ben Türkiye Yardım Sevenler Derneği Başkanı olarak bu onurlu görevi yerine getiriyor olmaktan çok mutluyum. Gönüllülerin oluşturduğu Türkiye Yardım Sevenler Derneği Ordusunun başında taşıdığım onurlu bayrağımızı, kazanımlarımı benden sonra geleceklere emanet edeceğim. Diğer bir mutluluğumu da sizlerle paylaşayım. Benim 2 oğlum, gelinim, torunum ve nice akrabalarım TED Ankara Koleji ailesine mensup. Birçok Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarımın ailelerinde TED Ankara Koleji'nde eğitim görenler var. Kolejliler dergisinde Türkiye Yardım Sevenler Derneğinin yer almasından, aynı amaç doğrultusunda verdiğimiz hizmetlerde ortak payda da buluştuktan gurur duydum, buna bir de eskimeyen bir TED Ankara Koleji velisi olduğumu ilave edersek... Çok teşekkür ederiz...